

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

26'NCI YASAMA DÖNEMİ 3'ÜNCÜ YASAMA YILI FAALİYET RAPORU

ANKARA 2018

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU**

**26'NCİ YASAMA DÖNEMİ 3'ÜNCÜ YASAMA YILI
FAALİYET RAPORU**

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından yayımlanmıştır.

Bu kitabın dağıtımı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından yapılmaktadır.

Yayın No.: 20

Adres: TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 06543 Bakanlıklar/ANKARA

E-posta: kefek@tbmm.gov.tr

Baskı: TBMM Basımevi, Ankara, 2018

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	ii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
KOMİSYON HAKKINDA GENEL BİLGİLER	1
1. Komisyonun Misyon ve Vizyonu	1
2. Komisyonun Görev ve Yetkileri	1
3. Komisyon Üyelikleri	2
4. Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları	3
İKİNCİ BÖLÜM	5
KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİNE İLİŞKİN TBMM'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇALIŞMALAR VE DİĞER HUKUKİ DÜZENLEMELER	5
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	10
KOMİSYON ÇALIŞMALARI	10
1. Komisyon Toplantıları ve Komisyon Kararları	10
1.1. 29 Kasım 2017 Tarihli Komisyon Toplantısı	10
1.2. 31 Ocak 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı	10
1.3. 13 Şubat 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı	10
1.4. 1 Mart 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı	11
1.5. 22 Mart 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı	12
1.6. 5 Nisan 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı	12
1.7. 16 Nisan 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı	12
2. Alt Komisyonlar	13
3. Komisyonun Yurt İçi Faaliyetleri	13
3.1. Karar Alma Mekanizmalarında Kadın Temalı Uluslararası Sempozyum	13
3.2. Adıyaman, Gaziantep ve Kilis Bölgesel Bilgi ve Deneyim Paylaşımı ve Farkındalık Arttırma Toplantıları	14
3.3. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Eğitimleri	14
4. Komisyonun Yurt Dışı Ziyaretleri	15
4.1. BM Kadının Statüsü Komisyonu 62'nci Oturumuna Katılım ve ABD'deki Diğer Temaslar	15
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	21
KOMİSYONUN YÜRÜTTÜĞÜ PROJELER	21
BEŞİNCİ BÖLÜM	23
KOMİSYONA YAPILAN BAŞVURULAR	23
ALTINCI BÖLÜM	24
KOMİSYONA HAVALA EDİLEN TASARI VE TEKLİFLER	24

SUNUŞ

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK), kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi ile kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması amaçlarıyla parlamento düzleminde bir mekanizma olarak 2009 yılında 5840 sayılı Kanunla kurulmuştur. KEFEK, mezkûr Kanunda belirtilen yetkileri çerçevesinde yasama faaliyetleri yanında denetim fonksiyonu da icra etmektedir. Bu kapsamda Komisyon, TBMM Başkanlığı tarafından kendisine havale edilen kanun tasarı ve tekliflerini görüşmenin yanı sıra kadın erkek fırsat eşitliğinin ihlaline ve cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialarla ilgili başvuruları incelemekte, bünyesinde kurulan alt komisyonlar marifetiyle ihtisas alanındaki konularda raporlar hazırlamakta ve ulusal ve uluslararası kuruluşlarla birlikte önemli proje ve etkinliklere imza atmaktadır. Komisyon, kuruluşundan bu yana yürüttüğü faaliyetlerle kadınların sorunlarının çözümü ve her alanda fırsat eşitliğinin sağlanması noktasında gerek ihtiyaç duyulan mevzuat değişikliklerinin gerçekleştirilmesi gerek toplumdaki zihinsel dönüşümün sağlanmasına yönelik önemli katkılar sağlamıştır.

Komisyon, yasama çalışmaları bağlamında, 26'ncı Yasama Dönemi 3'üncü Yasama Yılında "İKÖ Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ve hepimizin vicdanını derinden yaralayan çocukların cinsel istismarı konusunda başta ceza artırımı olmak üzere yeni düzenlemeler öngören "Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nı görüşerek kabul etmiş ve uygunluk görüşlerini esas komisyonlara bildirmiştir.

26'ncı Yasama Dönemi 1'inci Yasama Yılında kurulan Alt Komisyonlar, 3'üncü Yasama Yılında da çalışmalarını sürdürmüştür. Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon tarafından hazırlanan Rapor Komisyonumuz tarafından görüşülerek 3'üncü Yasama Yılında kabul edilmiştir.

Her yıl olduğu gibi 3'üncü Yasama Yılında da Komisyon tarafından BM Kadının Statüsü Komisyonu toplantısına katılım sağlanmıştır. "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kırsalda Kadınların ve Kız Çocuklarının Güçlenmesine Yönelik Fırsatlar ve Zorluklar" teması ile gerçekleştirilen 62'nci Oturuma katılım amacıyla 11-21 Mart 2018 tarihleri arasında ABD'ye gerçekleştirilen çalışma ziyareti, Komisyonumuz bünyesinde "Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kadının Girişimciliğinin Desteklenmesi Konulu Alt Komisyon"un kurulmuş olması nedeniyle ayrıca önem arz etmiştir.

Kadın erkek fırsat eşitliği konusundaki farkındalığı artırmak amacıyla düzenlenen Komisyon kuruluş yıl dönümü programlarının 8'incisi 1-2 Kasım 2017 tarihlerinde "Karar Alma Mekanizmalarında Kadın" teması ile gerçekleştirilmiş, bu

konuda örnek teşkil eden kişi ve kurumlara daha önce olduğu gibi farkındalık ödülleri verilmiştir. Kuruluş yıl dönümü etkinliğinin yanı sıra yine “Türkiye’de Siyasi Liderlikte ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi” kapsamında 3’üncü Yasama Yılında da faaliyetler sürdürülmüştür.

26’ncı Yasama Dönemi genel olarak değerlendirildiğinde 15 Temmuz hain darbe girişiminin tüm ülkeyi olduğu gibi Komisyonun faaliyetlerini de etkilediği ve bazı çalışmalara kimi zaman sekte vurduğu görülmektedir. Öte yandan, Komisyonumuz tarafından gerçekleştirilen veya katılım sağlanan tüm ulusal ve uluslararası etkinliklerde her fırsatta ve platformda muhataplarımızla FETÖ’nün bu hain teşebbüsüne ilişkin görüşmeler de gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, demokrasinin bir gereği olan seçimlerin yenilenmesine ilişkin kararın alınmasının ardından da Komisyonun çalışma takvimini tadil etme ihtiyacı hâsıl olmuştur. KEFEK, 27’nci Dönem Milletvekili Genel Seçiminin tamamlanmasının ardından kadınlarımızın statüsünün güçlenmesine yönelik çalışmalarına kaldığı yerden aynı heyecanla devam edecektir.

Zorlu çalışma döneminde bizleri destekleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN’a, Komisyonumuzun tüm değerli üyelerine ve Komisyonumuzda görevli çalışma arkadaşlarıma içten teşekkürlerimi sunarım.

Radiye Sezer KATIRCIOĞLU
Kocaeli Milletvekili
Komisyon Başkanı

BİRİNCİ BÖLÜM

KOMİSYON HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. Komisyonun Misyon ve Vizyonu

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun misyonu; kadın haklarının korunması ve geliştirilmesini sağlamak, kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak Ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izleyerek bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmektir.

Komisyonun vizyonu ise kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına ilişkin sorunların gerek yasal düzeyde gerek uygulamada iyileştirilmesini sağlayarak etkili bir parlamenter denetim oluşturmaktır.

2. Komisyonun Görev ve Yetkileri

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun görevleri, 25.2.2009 tarihli ve 5840 sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu'nun 3'üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre Komisyonun görevleri şunlardır:

- Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun tasarısı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin kadın erkek eşitliği konusunda T.C. Anayasasına, uluslararası gelişmelere ve yükümlülöklere uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak.

- Her yasama yılının sonunda Türkiye'deki kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik gelişmelere ve Komisyonun o yıla ait faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirme raporu hazırlamak ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmak.

- Kadın hakları ile kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik olarak diğer ölkelerdeki ve uluslararası kuruluşlardaki gelişmeleri takip etmek, gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek.

- Kadın erkek eşitliği konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ilişkin gerekli bilgi ve dokümanları temin etmek.

- Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların kadın erkek eşitliği ve kadın hakları konusundaki hükümleri ile T.C. Anayasası ve diğer ulusal mevzuat arasında uyum sağlamak için yapılması gereken değişiklikleri ve düzenlemeleri belirlemek.

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hâllerde ilgili mercilere iletmek.

- Kadın erkek eşitliği konusunda kamuoyunu bilgilendirici etkinlikler yapmak.

5840 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi uyarınca, Komisyon, görevleri ile ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi istemek ve ilgililerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

Komisyon, görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.

Komisyon, gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgisine başvurabilir ve Ankara dışında da çalışabilir.

3. Komisyon Üyelikleri

Komisyonun oluşumu 5840 sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu'nun 2'nci maddesinde düzenlenmiştir.

Komisyonun üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenmektedir. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar TBMM'deki sayılarının -boş üyelikler hariç- üye tam sayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler. 26'ncı Yasama Döneminde Komisyonun üye sayısı 26 olarak belirlenmiştir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeleri belirlenirken kadın milletvekilleri ile insan hakları konusunda uzman milletvekillerine öncelik tanınır.

Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. Her iki devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır.

Komisyon, siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer. Bu seçim; üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

26'ncı Yasama Döneminde Komisyon üyelikleri için 2'nci Devre seçimler 29 Kasım 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyonun 26'nci Yasama Dönemi 3'üncü Yasama Yılında (2'nci Devre) görev yapan üyeleri aşağıda gösterilmiştir:

Görevi	Üyenin Adı Soyadı	Seçim Çevresi	Partisi
BAŞKAN	Radiye Sezer KATIRCIOĞLU	Kocaeli	AK PARTİ
BAŞKANVEKİLİ	Bennur KARABURUN	Bursa	AK PARTİ
BAŞKANVEKİLİ	Candan YÜCEER	Tekirdağ	CHP
SÖZCÜ	Ali İhsan YAVUZ	Sakarya	AK PARTİ
KÂTİP	Dirayet Dilan TAŞDEMİR	Ağrı	HDP
ÜYE	Elif Doğan TÜRKMEN	Adana	CHP
ÜYE	Hatice Dudu ÖZKAL	Afyonkarahisar	AK PARTİ

ÜYE	Burcu KÖKSAL ¹	Afyonkarahisar	CHP
ÜYE	Şenal SARIHAN	Ankara	CHP
ÜYE	Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ	Antalya	AK PARTİ
ÜYE	Ahmet Selim YURDAKUL	Antalya	MHP
ÜYE	Deniz DEPBOYLU	Aydın	MHP
ÜYE	Emine YAVUZ GÖZGEÇ	Bursa	AK PARTİ
ÜYE	Feleknas UCA	Diyarbakır	HDP
ÜYE	Selina DOĞAN	İstanbul	CHP
ÜYE	Tülay KAYNARCA	İstanbul	AK PARTİ
ÜYE	İmran KILIÇ	Kahramanmaraş	AK PARTİ
ÜYE	Nursel REYHANLIOĞLU	Kahramanmaraş	AK PARTİ
ÜYE	Salih ÇETİNKAYA	Kırşehir	AK PARTİ
ÜYE	Hüsnüye ERDOĞAN	Konya	AK PARTİ
ÜYE	Nurettin DEMİR	Muğla	CHP
ÜYE	Hilmi BİLGİN	Sivas	AK PARTİ
ÜYE	Dilek ÖCALAN	Şanlıurfa	HDP
ÜYE	Ayşe DOĞAN	Tekirdağ	AK PARTİ
ÜYE	Ayşe Sula KÖSEOĞLU	Trabzon	AK PARTİ
ÜYE	Ertuğrul SOYSAL	Yozgat	AK PARTİ

4. Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları

KEFEK, çalışmalarını 5840 sayılı Kanun ve TBMM İçtüzüğü hükümlerine göre yürütmektedir.

Komisyon, başvurular üzerine olduğu gibi herhangi bir başvuru olmaksızın da gerekli gördüğü konularda inceleme ve araştırma yapabilmektedir. Ayrıca Komisyon üyeleri tarafından incelenmek üzere çeşitli konular gündeme getirilebilmektedir.

Komisyon üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanmakta ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar vermektedir. Ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

Komisyon, yıllık faaliyet ve değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu rapor, Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve üzerinde görüşme açılabilir. Rapor, Komisyon tarafından Başbakanlık ve ilgili bakanlıklara gönderilir.

¹ Komisyon üyeliği, mensubu olduğu siyasi partiden istifası nedeniyle 22.04.2018 tarihi itibarıyla İçtüzük'ün 22'nci maddesi uyarınca kendiliğinden sona ermiştir.

Komisyon, TBMM Başkanlığınca kendisine havale olunan başvurular ile ilgili yapılan işlem ve başvurunun sonucu hakkında havale tarihinden itibaren en geç üç ay içinde başvuru sahibine bilgi verir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, TBMM'nin ara verme veya tatilde olduğu zamanlarda da, TBMM Genel Kurulundan alınan kararlar, çalışmalarına devam etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM
KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİNE İLİŞKİN
TBMM'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇALIŞMALAR VE
DİĞER HUKUKİ DÜZENLEMELER

11.06.1985 tarihli ve 3232 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW), 01.7.1985 tarihli 85/9722 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmış ve 14.10.1985 tarihli 18898 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Sözleşme’nin yürürlüğe girmesini takip eden süreçte Ülkemizde kadın-erkek fırsat eşitliğini güçlendiren çok önemli yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Bu yasal düzenlemelerden bazıları özetle aşağıdaki gibidir:

- 1990 yılında ulusal mekanizma olarak Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Kurum, 2004 yılında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü olarak yeniden düzenlenmiştir.

- 1998 yılında 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun yürürlüğe girmiştir. 4320 Sayılı Kanun’un Uygulanmasına Dair Yönetmelik 2008 yılında yürürlüğe girmiştir.

- CEDAW’a ilişkin İhtiyari Protokol, Türkiye tarafından 2002 yılında onaylanmıştır.

- 01.1.2002 tarihinde kadın-erkek eşitliği bakış açısı ile hazırlanmış olan yeni Türk Medeni Kanunu yürürlüğe girmiştir.

- Yeni Türk Medeni Kanunu’nun yürürlüğe girmesi ile birlikte Aile Mahkemelerinin kurulması gündeme gelmiş ve 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun 9 Ocak 2003 tarihinde TBMM’de kabul edilmiştir.

- 10.6.2003 tarihinde işçi-işveren ilişkilerinde cinsiyet de dâhil olmak üzere ayrımcılık yapılamayacağı temeline dayalı 4857 sayılı İş Kanunu yürürlüğe girmiştir.

- Anayasa’nın 10’uncu ve 90’ıncı maddelerinde kadın-erkek fırsat eşitliğini güçlendirecek nitelikte düzenlemeler yapılmıştır. Anayasa’nın 10’uncu maddesine; 2004 yılında “*Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.*” hükmü; 2010 yılında “*Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.*” hükmü eklenmiştir. Ayrıca, 2004 yılında Anayasa’nın 90’ıncı maddesinde yapılan değişiklikle, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerle kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda uluslararası sözleşmelerin hükümlerinin esas alınacağı düzenlenmiştir.

- Personel alımlarında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasına ilişkin “Personel Temininde Eşitlik İlkesine Uygun Hareket Edilmesi” konulu 2004/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi 22.1.2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- 01.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türk Ceza Kanunu’nda kadınlar ve çocuklara karşı işlenen cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar bakımından daha ayrıntılı düzenlemeler yer almıştır.

- 2005 yılında TBMM’de Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu oluşturulmuştur. Komisyon tarafından hazırlanan Raporun ardından 04.7.2006 tarihli Resmi Gazete’de konu ile ilgili “Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler” konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır.

- Gelir Vergisi Kanunu’nda 2007 yılında yapılan değişiklikle kadınların hane içinde imal ettikleri ürünleri işyeri açmaksızın kermes, festival, panayır ile kamu kurum ve kuruluşlarınca geçici olarak belirlenen yerlerde satışa sunmaları hâlinde elde edilen gelirleri vergiden muaf tutulmuştur.

- 2009 yılında TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulmuştur.

- Kadınların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesi, toplumsal yaşamda kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma amaçlarına ulaşılabilmesi için kadınların istihdamının artırılması ve eşit işe eşit ücret imkânının sağlanması amacıyla hazırlanan 2010/14 sayılı “Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması” konulu Başbakanlık Genelgesi 25 Mayıs 2010 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

- 2011 yılında yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanun ile kadınların ve gençlerin işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak, yeni istihdam alanlarının yaratılmasını teşvik etmek ve çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak, mesleki ve teknik eğitimi özendirmek, kalite ve etkinliği artırmak amacıyla düzenlemeler yapılmıştır. 6111 sayılı Kanun ile doğum ve evlat edinme nedeniyle memurlara verilen izinler konusunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda bazı düzenlemeler yapılmıştır.

- 24.11.2011 tarihinde 6251 sayılı Kanunla, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nin (İstanbul Sözleşmesi) onaylanması uygun bulunmuş ve onaylanan Sözleşme 08.3.2012 tarihli 28227 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

- Kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyette bulunan kadın çiftçilerin sigorta kapsamında sayılması için aile reisi olmaları koşulunun “4956 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ve Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun” ile 02.8.2003 tarihi sonrasına uygulanmayacağı

hükme bağlanmıştır. 17.1.2012 tarihli ve 6270 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile söz konusu koşulun 02.8.2003 tarihi öncesi için de uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

- 08.3.2012 tarihinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kabul edilmiştir. Böylece, İstanbul Sözleşmesi’nin iç hukuka aktarılmasını sağlayan kanuni düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

- 12.11.2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunla 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14’üncü maddesi değiştirilmiş ve “*Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000’in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet öncelikleri değerlendirilerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.*” hükmü Kanun metnine eklenmiştir.

- 05.1.2013 tarihinde Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

- 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna ilişkin Uygulama Yönetmeliği 18.1.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

- Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik 24.7.2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik 16.8.2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- 18.06.2014 tarihinde kabul edilen 6545 sayılı Kanun ile Türk Ceza Kanunu’nda yapılan değişikliklerle cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin cezalar artırılmış, cinsel saldırı ve çocukların cinsel istismarı suçlarının nitelikli halleri için öngörülen cezalar için alt sınır belirlenmiş ve cinsel taciz suçunun çocuğa karşı işlenmesi halinde verilecek cezanın artırılması sağlanmıştır. Söz konusu değişikliklerle, ayrıca, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin öngörülen cezaların artırımını gerektiren hallere ilişkin düzenlemeler de yapılmıştır. Çocukların cinsel istismarı suçuna ilişkin yapılan düzenlemelerin bazı hükümleri Anayasa Mahkemesinin 12.11.2015 tarihli ve E: 2015/26, K: 2015/100 sayılı ve 26.5.2016 tarihli ve E: 2015/108, K: 2016/46 sayılı kararlarıyla iptal edilmiştir. 24.11.2016 tarihinde kabul edilen 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile iptal edilen hükümler yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, cinsel istismar suçunun on iki yaşını tamamlamamış mağdura karşı işlenmesi durumunda verilecek cezalar artırılmıştır.

- 10.9.2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun hükümleri uyarınca doğum borçlanması kapsamı genişletilerek daha önce iki çocuk için geçerli olan doğum borçlanması üç çocuğa çıkarılmıştır. Ayrıca, 6552 sayılı Kanun ile ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı hakkında da düzenlemeler yapılmıştır.

- 25.11.2014 tarihinde Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmuş, Araştırma Komisyonu Mayıs 2015 itibarıyla çalışmalarını tamamlayarak raporunu yayımlamıştır.

- 29.1.2016 tarihinde kabul edilen 6663 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu’nda değişiklik yapılarak çalışanların iş ve aile yaşamının uyumlaştırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle, memurların doğum ve evlat edinme sonrası ücretsiz izin sürelerinin derece kademe ilerlemesinde dikkate alınması, kadın memurlara analık izninin bitiminden itibaren doğum ve evlat edinmeye bağlı olarak ilk çocukta 2 ay, ikinci çocukta 4 ay, üçüncü ve üzeri çocukta 6 ay yarı zamanlı ve ücretli çalışma hakkı getirilmesi (çocuğun engelli olması durumunda 12 ay süre ile ücretli yarı zamanlı çalışma hakkı tanınacaktır), çocuk sahibi olan (doğum ve evlat edinme) memurlara kısmi süreli çalışma hakkı getirilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca, özel sektörde çalışmakta olan kadınlara doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışma ödeneği getirilmiş, özel sektörde çalışmakta olan kadınlara kısmi süreli çalışma hakkı verilmiştir.

- 17.3.2016 tarihinde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

- 24.3.2016 tarihinde Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılması amacıyla bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmuş, Araştırma Komisyonu Ocak 2017 itibarıyla çalışmalarını tamamlayarak raporunu yayımlamıştır.

- 20.8.2016 tarihinde TBMM’de kabul edilen 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan düzenlemeler neticesinde özel kreş ve gündüz bakımevlerinin faaliyete geçtiği dönem itibarıyla beş vergilendirme/hesap dönemi gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulması sağlanmıştır.

- 21.03.2018 tarihinde TBMM’de kabul edilen 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla, Gelir Vergisi Kanunu’nun 23’üncü maddesinin birinci fıkrasına “*Kadın hizmet erbabına kreş ve gündüz bakımevi hizmeti verilmek suretiyle sağlanan menfaatler (İşverenlerce bu hizmetlerin verilmediği durumlarda, ödemenin doğrudan bu hizmetleri sağlayan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine yapılması şartıyla, her bir çocuk için aylık, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %15’ini aşmamak üzere bu istisnadan yararlanılır. Kreş ve gündüz bakımevi hizmetini sağlayanlara yapılan ödemelerin belirlenen istisna tutarını aşan kısmı ile hizmet erbabına bu amaçla nakden yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir. Bu bentte yer alan %15 oranını, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %50’sine kadar artırmaya ve kanuni seviyesine getirmeye Bakanlar Kurulu, bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve*

esaları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.)” şeklinde bir bent eklenmiştir. Böylece, kadın hizmet erbabına kreş ve gündüz bakımevi hizmeti verilmek suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden muaf tutulmuştur. 05.5.2018 tarihli ve 30412 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, 30.4.2018 tarihli ve 2018/11674 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Karar ile bu bent kapsamında yararlanılacak istisna tutarının hesabında dikkate alınacak oran %50 olarak tespit edilmiştir. Konuyla ilgili Gelir Vergisi Genel Tebliği 11.6.2018 tarihli ve 30448 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

- 7103 sayılı Kanun’la, ayrıca, özel sektör işverenlerine 1.1.2018 ile 31.12.2020 tarihleri arasında işe alınan kişiler için 12 ay süreyle prim desteği sağlanmıştır. Prim desteği için öngörülen 12 aylık süre, 18 yaşından büyük kadın, 18 yaşından büyük 25 yaşından küçük erkek sigortalılar ile İŞKUR’a engelli olarak kayıtlı sigortalılar için 18 ay olarak belirlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KOMİSYON ÇALIŞMALARI

1. Komisyon Toplantıları² ve Komisyon Kararları

1.1. 29 Kasım 2017 Tarihli Komisyon Toplantısı

29 Kasım 2017 tarihli toplantıda Komisyonun 2'nci Devre için başkan, başkanvekilleri, sözcü ve kâtabi seçilmiştir.

Yapılan gizli oylama neticesinde; Komisyon Başkanlığına Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer KATIRCIOĞLU, Komisyon Başkanvekilliğine Bursa Milletvekili Bennur KARABURUN, Komisyon Başkanvekilliğine Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER, Komisyon Sözcülüğüne Sakarya Milletvekili Ali İhsan YAVUZ ve Komisyon Katipliğine Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan TAŞDEMİR seçilmişlerdir.

1.2. 31 Ocak 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı

Toplantının açılışında Komisyon Başkanı Radiye Sezer KATIRCIOĞLU, Afrin'de gerçekleştirilen Zeytin Dalı Harekatına verdikleri desteği yenilemiş ve şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına da başsağlığı dileklerinde bulunmuş, ardından, Komisyonun 26'ncı Yasama Dönemi 1'inci Devre faaliyetleri hakkında Komisyon üyelerine açıklamalarda bulunmuştur.

Toplantının devamında, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde kurulan “Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon” Başkanı Tülay KAYNARCA Alt Komisyonun çalışmaları hakkında Komisyon üyelerini bilgilendirmiştir.

Alt Komisyon Başkanının açıklamalarından sonra Başbakan Yardımcısı Sayın Hakan ÇAVUŞOĞLU, Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyonun çalışma alanına giren konularda, kendisine bağlı kuruluşlarda yürütülen faaliyetler hakkında Komisyon üyelerini bilgilendirmiştir.

1.3. 13 Şubat 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı

13 Şubat 2018 tarihli toplantıda, 2'nci Devrede değişen Komisyon üyelilikleri nedeniyle alt komisyonlarda boş bulunan üyeliklere seçim yapılmıştır. Bu doğrultuda, “Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kadının Girişimciliğinin Desteklenmesi Konulu Alt Komisyon” üyeliğine AK Parti Grubuna mensup Kahramanmaraş Milletvekili Nursel REYHANLIOĞLU, CHP Grubuna mensup Afyonkarahisar

² Komisyon toplantılarına ilişkin tutanaklara TBMM İnternet sitesinden (https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.kom_liste) erişim mümkündür.

Milletvekili Burcu KÖKSAL, HDP Grubuna mensup Şanlıurfa Milletvekili Dilek ÖCALAN; “Türkiye’de Yaşayan Engelli Kadınlar ile Engellilere Bakmakta Olan Kişilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Hakkında Alt Komisyon” üyeliğine HDP Grubuna mensup Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan TAŞDEMİR; “Yurt Dışında Yaşayan, Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadın ve Ailelerin Sorunları ile Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon” üyeliğine CHP Grubuna mensup İstanbul Milletvekili Selina DOĞAN ve HDP Grubuna mensup Diyarbakır Milletvekili Feleknas UCA seçilmişlerdir.

Toplantının devamında, BM Kadın Birimi Türkiye Direktörü Fulya VEKİLOĞLU ve BM Kadın Birimi Proje Koordinatörü Neşe ÇAKIR tarafından; KEFEK, BM Kadın Birimi, Parlamentolarası Birlik iş birliğinde ve SIDA’nın (İsveç Kalkınma İş Birliği Ajansı) finansmanı ile yürütülen “Türkiye’de Siyasi Liderlikte ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi” kapsamında 2015 yılından bugüne kadar yapılan çalışmalar ve 2018 yılı iş planı hakkında sunumlar yapılmıştır. Ayrıca, Parlamentolarası Birlik Proje Koordinatörü Zeina HILAL (Skype bağlantısı ile) ve İsveç Büyükelçiliği Temsilcisi Tomas BERGENHOLTZ da Proje hakkında görüşlerini bildirmişlerdir. Proje Yürütme Kurulu üyesi olarak TBMM Genel Sekreteri Sayın Mehmet Ali KUMBUZOĞLU da toplantıya katılmış ve görüşlerini ifade etmiştir.

Ayrıca, toplantıda, Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonunun 62’nci Oturumuna katılacak üyeler hakkında karar alınmıştır.

1.4. 1 Mart 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı

Toplantıda, çocuklara ve kadınlara karşı işlenen cinsel istismar suçları ile cinsel saldırı suçları ve bunlarla mücadele çalışmaları görüşülmüştür.

Toplantıya, konu hakkında çalışmaları bulunan ve geçmiş yasama dönemlerinde konuyla ilgili bir kanun teklifinin imza sahipleri olarak Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Alev DEDEGİL (24’üncü Dönemde Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanı), Türkiye Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Prof. Dr. Aşkın ASAN ve 24’üncü Dönem Gümüşhane Milletvekili Kemalettin AYDIN ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Adana Milletvekili Necdet ÜNÜVAR, 26’ncı Dönemde Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanvekili İstanbul Milletvekili Fatma BENLİ de katılmışlardır.

Toplantının devamında Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında Komisyon üyeleri arasında görüşmeler yapılmıştır.

1.5. 22 Mart 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı

Toplantıda, Komisyon Başkanı Radiye Sezer KATIRCIOĞLU, Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonunun 62'nci Oturumu ve ABD'de gerçekleştirilen temaslar hakkında Komisyon üyelerini bilgilendirmiştir.

Toplantının devamında, “Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon Raporu” görüşülmüş ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

1.6. 5 Nisan 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı

Toplantıda, Komisyon Başkanı Radiye Sezer KATIRCIOĞLU'nun açış konuşmasının ardından Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde kurulan “Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kırsalda Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Konulu Alt Komisyon” Başkanı Bursa Milletvekili Emine YAVUZ GÖZGEÇ, Alt Komisyonun çalışmaları hakkında Komisyon üyelerini bilgilendirmiştir.

Alt Komisyon Başkanının açıklamalarından sonra Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Ahmet Eşref FAKİBABA, Bakanlığın vizyonu, misyonu ve kırsal alanda kadının güçlendirilmesi ile kırsalda kadın girişimciliğinin desteklenmesi konularına ilişkin bir sunum yapmışlardır.

Toplantının devamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/889 esas numaralı “İKÖ Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür. Tasarı'nın tümü üzerinde yapılan görüşmeler neticesinde Tasarı oya sunulmuş ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

1.7. 16 Nisan 2018 Tarihli Komisyon Toplantısı

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 9 Nisan 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlık tarafından 10 Nisan 2018 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna, tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Komisyonumuza havale edilen 1/935 esas numaralı “Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Adalet Bakanlığından Bakan Yardımcısı Sayın Bilal UÇAR ve beraberindeki Bakanlık yetkilileri ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı yetkililerinin katılımlarıyla Komisyonun 16 Nisan 2018 tarihli toplantısında detaylı bir şekilde görüşülmüştür.

Komisyon toplantısına, Komisyon üyesi olmayan bazı milletvekilleri ile Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanı Bartın Milletvekili Yılmaz TUNÇ da katılmıştır.

Komisyonumuz, TBMM İ t z   'nün 23'üncü maddesi uyarınca yapılacak görüşmelerin Tasarı'nın tümü üzerinde yapılmasını ve Komisyon  yelerinin maddeler üzerindeki g r   lerinin de Tasarı'nın tümü üzerindeki g r   melerde açıklanmasını, Tasarı'nın maddelerinin ayrıca oylanmaması usulünü kararla tırmı tır.

Tasarı'nın tümü üzerinde yapılan g r   meler neticesinde Tasarı oya sunulmuş ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

2. Alt Komisyonlar

Komisyon bünyesinde 26'ncı Yasama Dönemi 1'inci Yasama Yılında ‘‘Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kadının Giri imcili inin Desteklenmesi Konulu Alt Komisyon’’, ‘‘Türkiye’de Yaşayan Engelli Kadınlar ile Engellilere Bakmakta Olan Kişilerin Sorunları ve çözüm  nerileri Hakkında Alt Komisyon’’, ‘‘Yurt Dışında Yaşayan, Türk Vatanda ı Olan ve Vatanda lıktan İzinle  ıkmı  Kadın ve Ailelerin Sorunları ile çözüm  nerileri Konulu Alt Komisyon’’ adlı    alt komisyon kurulmuştur.

3'üncü Yasama Yılında ‘‘Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kadının Giri imcili inin Desteklenmesi konulu Alt Komisyon’’ 1 toplantı ve Kayseri ve Bursa’da yerinde inceleme  alı maları; ‘‘Türkiye’de Yaşayan Engelli Kadınlar ile Engellilere Bakmakta Olan Kişilerin Sorunları ve çözüm  nerileri Hakkında Alt Komisyon’’ 1; ‘‘Yurt Dışında Yaşayan, Türk Vatanda ı Olan ve Vatanda lıktan İzinle  ıkmı  Kadın ve Ailelerin Sorunları ile çözüm  nerileri Konulu Alt Komisyon’’ 3 toplantı yapmıştır.

Yurt Dışında Yaşayan, Türk Vatanda ı Olan ve Vatanda lıktan İzinle  ıkmı  Kadın ve Ailelerin Sorunları ile çözüm  nerileri Konulu Alt Komisyon Raporu 22 Mart 2018 tarihinde Komisyonda oy birliği ile kabul edilmiştir. Komisyon Raporu hakkında, 10 Mayıs 2018 tarihinde Komisyon Başkanı Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer KATIRCIO LU, Alt Komisyon Başkanı İstanbul Milletvekili Tülay KAYNARCA ve Alt Komisyon  yelerinin katıldığı bir basın toplantısı düzenlenmiş, daha sonra Komisyon Raporu TBMM Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN’a sunulmuştur.

3. Komisyonun Yurt İçi Faaliyetleri

3.1. Karar Alma Mekanizmalarında Kadın Temalı Uluslararası Sempozyum

TBMM Kadın Erkek Fırsat E itli i Komisyonu, 8. Kurulu  Yıldönümü etkinliği kapsamında 1-2 Kasım 2017 tarihlerinde ‘‘Karar Alma Mekanizmalarında Kadın: Siyasette, Kamuda ve  zel Sektörde’’ Temalı Uluslararası Sempozyum düzenlemiştir.

Sempozyumda, karar alma mekanizmalarına kadınların katılımı konusunda TBMM ve KEFEK’in rolü ile diğer ülkelerin iyi uygulama deneyimleri de payla ılmı tır. Üst düzey katılımın sağlandığı Sempozyumda siyaset, kamu sektörü ve özel sektörde başarı elde etmiş kadınlar bir araya gelerek    ayrı oturumda kadınların

karar alma mekanizmalarına katılımının önündeki engeller, çözüm önerileri ve iyi örnekler tartışılmıştır.

Gelenekselleşen KEFEK Farkındalık Ödülleri, Sempozyum temasına uygun olarak iş dünyasında karar alma mekanizmalarındaki kadın sayısı ve çalışan kadın sayısı yüksek olan şirketlere verilmiştir. Ödül törenini T.C. Başbakanı Sayın Binali YILDIRIM teşrif etmişlerdir.

3.2. Adıyaman, Gaziantep ve Kilis Bölgesel Bilgi ve Deneyim Paylaşımı ve Farkındalık Arttırma Toplantıları

KEFEK, UN Women ve IPU ortaklığında yürütülen Türkiye’de Siyasi Liderlikte ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi kapsamında 02 – 05 Aralık 2017 tarihlerinde Adıyaman, Gaziantep ve Kilis Bölgesel Bilgi ve Deneyim Paylaşımı ve Farkındalık Arttırma Toplantıları düzenlenmiştir.

“Adıyaman, Gaziantep ve Kilis Bölgesel Bilgi ve Deneyim Paylaşımı ve Farkındalık Arttırma Toplantısı” ile KEFEK üyesi milletvekillerinin yerel yönetim temsilcileri, yerel STK’lar, akademisyenler ve kalkınma ajanslarıyla bir araya gelmesine olanak sağlayacak şekilde bir dizi etkinlik gerçekleştirilmiştir. Programa TBMM Başkanvekili Ahmet AYDIN, TBMM İdare Amiri Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI, KEFEK Başkanı Radiye Sezer KATIRCIOĞLU, KEFEK üyesi milletvekilleri, Adıyaman, Gaziantep ve Kilis milletvekilleri, Adıyaman, Gaziantep, Kilis valileri ve belediye başkanları, akademisyenler ile İpekyolu Kalkınma Ajansı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katılmıştır.

Çalışma ziyaretinin ilk ayağı Adıyaman’da yapılmıştır. 2 Aralık 2017 tarihinde Adıyaman’da saha ziyaretleri ve iyi uygulamaların yerinde görülmesi şeklinde çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. 3 Aralık 2017 tarihinde ise günün anlamına binaen “Bölgesel Bilgi ve Deneyim Paylaşımı ve Farkındalık Arttırma Toplantısı: Dünya Engelliler Günü” etkinliği yapılmıştır.

4 Aralık 2017 tarihinde ise Gaziantep’te 5 Aralık Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıldönümü vesilesiyle kadının karar alma mekanizmalarına katılımını teşvik etmek amacıyla “Geçmişten Bugüne Kadın Siyasetçiler Buluşması” gerçekleştirilmiştir.

3.3. Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Eğitimleri

Türkiye’de Siyasi Liderlikte ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi kapsamında, 22-25 Şubat 2018 tarihleri ile 8-11 Mart 2018 tarihlerinde iki grup olarak Sapanca’da Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) kavram ve ilkeleri ile ulusal ve uluslararası uygulama örnekleri, TCDB ilkelerinin kamu kurumlarının stratejik planlarına, performans programlarına ve raporlama süreçlerine entegre edilmesi konularında eğitim gerçekleştirilmiştir. Eğitime, KEFEK personeli, stratejik

planlama ve bütçeden sorumlu TBMM Strateji Geliştirme Başkanlığı ve diğer idari birimlerden personel ile bakanlıkların konuyla ilgili uzman personeli katılmıştır.

4. Komisyonun Yurt Dışı Ziyaretleri

4.1. BM Kadının Statüsü Komisyonu 62'nci Oturumuna Katılım ve ABD'deki Diğer Temaslar

Komisyon üyelerinden oluşan bir heyet, BM Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) Toplantısına katılmak ve Temsilciler Meclisi üyeleri ve kadın erkek fırsat eşitliği ile ilgili çalışan kurum ve kuruluşlarla görüşmek üzere 11-21 Mart 2018 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletlerine çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

Komisyon, öncelikle Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü toplantısı için Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Sayın Fatma Betül SAYAN KAYA ile birlikte ülkemizi temsil etmiştir. Bu kapsamda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız BM Genel Kuruluna hitap etmiş ve ülkemizde son 15 yılda kadınlarımızın kadın erkek fırsat eşitliği anlamında kazanımlarını tüm dünyaya duyurmuştur. Başta Anayasa olmak üzere mevzuatımızda yapılan değişiklikler, uygulamada hayata geçirilen düzenlemeler ile Ülkemizin ve kadınlarımızın geldiği gelişmişlik düzeyi tüm dünyaya duyurulmuştur.

2018 senesindeki Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu oturumunun teması, “Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kırsal kesimde kadınların ve kızların güçlendirilmesine yönelik meydan okuma ve fırsatlar” olarak belirlenmiştir. Ülkemizden KSK Toplantısına Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkilileri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun üç üyesinden oluşan bir heyet ve STK temsilcileri katılmıştır. KSK'nın inceleme konusu olarak ise “Kadınların medyaya katılımı ve bunlara erişim, bilgi ve iletişim teknolojileri ile kadınların ilerleme ve güçlenmelerinde bir araç olarak kullanılması” belirlenmiştir.

Komisyon Heyeti, Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu toplantısına gelen ülke temsilcileriyle ikili görüşmeler yapmış ve kadın erkek fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik çalışmalar ve ülkelerdeki kadınlar lehine yapılan düzenlemeler konusunda görüş alışverişinde bulunmuştur. İkili görüşmelerde Fransa, İsveç, İtalya, Senegal ve Pakistanlı milletvekilleriyle görüşülmüş ve ortak çalışma kararı alınmıştır.

İkili görüşmelere ilk önce Fransa Ulusal Meclisi Üyesi ve Dışişleri Komisyonu Başkan Yardımcısı Mireille CLAPOT ile görüşülmüş daha sonra sırasıyla Pakistan Ulusal Meclisi üyesi Dr. Shezra MANSAB, İtalyan Senato üyeleri Mario RIZZOTTI ve Francesca PUGLISI ve Parlamento üyeleri Anna ROSSOMANDO ve Pia Elda LOCATELLI ile görüşülmüş, akabinde İsveçli parlamenter Helen PETTERSON ve Senegal parlamentosu Başkan Yardımcısı ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Fransa Heyeti ile yapılan görüşmelerde medyada kadına ve çocuğa yönelik şiddetin haberleştirilmesi ile ilgili görüş alışverişinde bulunulduktan sonra Mireille CLAPOT, 2017 yılında Fransa hükümetinin değiştiğini, MACRON'un Cumhurbaşkanı

olması ile kadın politikalarını görev yapacağı 5 yıllık süre boyunca öncelikli alan olarak belirlediğini belirtmiştir. Bunun yanında Fransa’da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Bakanlığı olduğunu, AB’de 2012-2022 yılları için kadın erkek fırsat eşitliği stratejik belgesinin hazırlandığını, Parlamento düzeyinde bir çalışma grubu kurulduğunu ve bu çalışma grubunda 2 milletvekili olduğunu ve birinin muhalefet milletvekili olduğunu belirtmiştir. Fransa’da kurumlara kalkınma yardımı yapıldığını bunu da projelerin kadın erkek fırsat eşitliği bakış açısıyla yapılıp yapılmadığına göre değerlendirdiklerini ifade etmiştir.

CLAPOT, siyasal ve demokratik geçiş süreçlerinde kadınların önemli bir yer tuttuğunu sosyal geçiş süresinde ise kadına yönelik şiddetle mücadelenin çok önemli olduğunu belirtmiştir. İstanbul Sözleşmesi’nin kabulünden sonra mevzuat değişiklikleri yapıldığını, özellikle sokak tacizine yönelik olarak önemli çalışmalar ve tedbirler uygulanmaya başladığını, kırsal alanda kadınlara yönelik ise ekolojik geçiş sürecinde suya ve enerjiye ulaşmalarının sağlanması konusunda çalışmalar yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. CLAPOT kadının medyada bir malzeme olarak kullanılmasının devam ettiğini, bu durumu önlemek için çalıştıklarını ve çalışmaya devam edeceklerini belirtmiştir.

Pakistan heyeti ile yapılan görüşmede Pakistan ve Türkiye’nin kadın erkek fırsat eşitliği konusunda yürüttüğü çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunulmuş, 208 milyon nüfusuyla büyük bir ülke olan Pakistan’ın kadın çalışmaları konusunda elde ettiği kazanımlar milletvekilleri tarafından Komisyonumuza aktarılmıştır. Parlamentoda %20 kadın milletvekili olan Pakistan’ın bu oranı arttırmak için yoğun bir çalışma içinde olduğu Komisyonumuz Heyetine bildirilmiştir. Kadın istihdamı ve kadına yönelik şiddetin ülkede kadınlarla ilgili önde gelen sorun alanları olduğu belirtilmiştir.

İtalya heyeti ile yapılan görüşmede her yıl İtalya’da 7,8 milyon kadının şiddete maruz kaldığı belirtilmiş ve sadece %12’sinin bu şiddet olayını resmi makamlara bildirdiği belirtilmiştir. 2013 yılında İstanbul Sözleşmesi’nin onaylanmasından sonra şiddet konusuna daha fazla eğilmeye başlandığını belirten Heyet şiddete maruz kalmış kadınlara ücretsiz avukat temin edildiğini belirtmiştir.

İsveç Parlamentosu heyeti ise, Suriyeli sığınmacılar konusunda kamplarda verilen hizmetleri takdir ettiklerini belirttikten sonra yaşanan sorunlarla ilgili görüşlerini ifade etmişlerdir. Sığınma kamplarında kadınlara yönelik suiistimalleri gidermeye yönelik olarak daha fazla çalışılması konusunda uluslararası kamu oyununda aktif bir şekilde çalışması gerektiğini belirtmişlerdir. İsveç, kadınların karar alma mekanizmalarında temsili konusundaki başarısını zorunluluk ile değil gönüllülük esası ile çözdüğünü belirtmiş ve bu anlamda karar alma mekanizmasında ve istihdamda kadın sayısını arttırmak için başta kreş imkanı olmak üzere çeşitli çalışmalar yürüttüklerini beyan etmişlerdir.

Senegal Parlamentosu Başkan Yardımcısı ise Cumhurbaşkanı’nın ülkemize yakın zamanda geldiğini bu ziyaretin iki ülke arasında iletişimi arttırdığını,

parlamentosunda en çok kadın vekil bulunduran 5'inci ülke olduklarını, 150 vekilden 69'unun kadın olduğunu, 4 erkek ve 4 kadın meclis başkan yardımcısı olduğunu, 6 seçilmiş sekreterin 3'ünün kadın 3'ünün erkek olduğunu belirtmiştir. Hazineden sorumlu 1 kadın 1 erkek vekil olduğunu belirtmişlerdir.

Komisyon, New York'ta bulunduğu süre zarfında ikili görüşmeler yanında düzenlenen yan etkinlikte de görüşlerini yabancı katılımcılarla paylaşma fırsatı bulmuştur.

Buna yönelik olarak öncelikle 13 Mart 2018 Salı günü New York'ta MÜSİAD'ın düzenlemiş olduğu World Women Summit'e (Dünya Kadın Zirvesi), ardından kadına yönelik şiddet ile ilgili olarak BM binasındaki yan etkinliğe katılım sağlanmıştır. Bu toplantılarda ülkemizde kadın erkek fırsat eşitliği ve kadına ve aile bireylerine yönelik şiddete ilişkin başta İstanbul Sözleşmesi olmak üzere 6284 sayılı Kanunumuz ve bunların hayata geçirilmesine yönelik son 15 yılda yürüttüğümüz çalışmalar yabancı katılımcılarla paylaşılmıştır.

Aynı gün Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın düzenlediği "Uluslararası Kadın, Göç ve Sığınmacı Krizi" adlı yan etkinliğe konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır.

Çok geniş katılımlı bu toplantıda ülkemizin başta Suriyeli misafirlerimiz olmak üzere farklı ülkelerden gelen misafirlerimize yönelik attığı adımları uluslararası kamuoyunun dikkatine sunulmuştur.

Bu toplantıda Komisyon Başkanı dünyanın pek çok yerinde devam etmekte olan savaş ve terör olgularının sosyal, psikolojik ve ekonomik etkilerinden en çok mağdur olan kesimin erkekler değil kadın ve çocuklar olduğunu, savaş ve silahlı çatışmalar sonucu ortaya çıkan durumlarda savunmasız ve incinebilir olmaları nedeniyle öncelikle kadın ve çocukların, her türlü zorlukla –ölüm, yaralanma, taciz, tecavüz, kaçırılma, engellilik, tutsaklık, açlık, ailesini, yakınlarını dostlarını, evini, toprağını, ülkesini kaybetme korkusu- karşı karşıya kaldığını, toplumsal, ekonomik ve politik yönleriyle etkili sonuçlar doğuran Suriye'den gelen "zorunlu, kitlesel, düzensiz dış göç"ün Türkiye'nin tüm olanaklarıyla üstesinden gelmeye çalıştığı önemli küresel bir sorun olduğunu, günümüzde Türkiye'de bulunan sığınmacı sayısının 3 milyona ulaştığı bilinirken bu sayının nerede son bulacağını henüz kestirilemediğini, bu misafirlerimizi vatandaşlarımızdan ayırmadığımızı, hayatlarını idame ettirebilmeleri için birçok imkân tanıdığımızı, kendi dillerinde eğitim ve öğretim imkânı sunduğumuzu, misafir sayımızın Avrupa'daki bazı ülkelerin nüfuslarından fazla olduğunu, buna rağmen neredeyse yardımsız bir şekilde hayatlarını sürdürmelerine yardımcı olduğumuzu ifade etmiştir. Belirtilen bu çalışmalar uluslararası kamuoyu tarafından takdirle karşılanmıştır.

14 Mart 2018 Çarşamba günü BM'de düzenlenen "Tarımda ve Kırsalda Kadının Güçlendirilmesine Yönelik Türkiye Perspektifi" konulu yan etkinlikte Ülkemizin kırsal alanda ve tarımda kadınlar lehine yürüttüğü çalışmalar paylaşılmıştır.

Söz konusu toplantıda Komisyon Başkanı, kırsal alanda kadınların tüm dünyada sosyo-ekonomik sürekliliğin anahtarı ve kalkınma süreçlerinin hayati ve olmazsa olmaz unsurları olduğunu, gelişmekte olan birçok ülkede tarımsal işgücünün belkemiğini oluşturduğunu, gerek dünyada gerek Türkiye'de tarımsal üretimin ve kırsal hayatın sürekliliğinin sağlanmasında en önemli rolü kırsal alandaki kadınların oynadığını, kadınların sahip oldukları üretim, yeniden üretim ve toplumsal ilişkiler ya da ailenin sosyalizasyonu olarak özetlenebilen rollerin, kadına toplum içinde çok büyük bir sorumluluk verdiğini belirtmiştir. Komisyon Başkanı konuşmasının devamında, kırsal alanda kadınlarımızın en önemli problemlerinden birinin örgütlenme olduğunu, kadının ülke istihdamındaki yerini gösteren verilerin kadının mutlaka ekonomide daha fazla yer alması gerektiğinin önemini gösterdiğini, istihdam ve yoksullukla mücadele noktasında özellikle kooperatiflerin büyük önem kazandığını, Türkiye’de kadınların sahibi olduğu ve işlettiği kooperatiflerin sayısının son on yıl içinde 3 katına çıktığını belirtmiştir.

Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kadının Girişimciliğinin Desteklenmesi Konulu Alt Komisyonun taslak raporunun sonuç bölümünden de alıntılar yapılarak bu konuda hangi adımların atılması gerektiği konusundaki öneriler bütün dünya ülkeleri ile paylaşılmıştır.

Komisyon Başkanı ve Heyet, 15 Mart 2018 Perşembe günü TASC’ın (Ulusal Türk Amerikan Yönlendirme Komitesi) düzenlediği “Türkiye’de ve Dünyada Sığınmacı Kadınlar Uluslararası Panelinde” sığınmacı kadınlar ve dünyada sığınmacılara bakış açısıyla ilgili görüşlerini farklı katılımcılara ifade etme şansı bulmuştur.

Komisyon Başkanı ve Heyet, BM’deki toplantılar sonrasında Washington’a geçerek bir dizi temaslarda bulunulmuştur.

19 Mart 2018 pazartesi günü Washington’da Yunus Emre Enstitüsü, Türk Miras Organizasyonu (THO) ve SETA’ya ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretlerde FETÖ yapılanmasının ABD’de nasıl etkili olmaya çalıştığı bizzat birinci ağızdan dinlenmiştir.

Kurumlar, FETÖ’nün ABD sınırları içinde hala 150 civarında okulu olduğunu, ağırlığının ve merkezinin Houston olduğunu, bununla birlikte FETÖ’nün ABD basınına ve Temsilciler Meclisi ile Kongre üyelerine sürekli olarak Türkiye aleyhine demeçler verdiğini ve ziyaretlerde bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu kapsamda Ülkemiz yetkililerinin çok daha sık ABD’ye gelerek büyükelçiliğimiz başkanlığında yürütülen kulis çalışmalarına destek olunması gerektiğini belirtmişlerdir.

Bu konuda hem Büyükelçimizin hem de STK’larımızın, vakıflarımızın ve enstitülerimizin FETÖ’nün bu yalanlarını çürütmek için yoğun çaba harcadığı görülmüştür. Geçen sene FETÖ’nün bu kulis faaliyetlerine yaklaşık olarak 6 milyon dolar para aktardığı ve bu kadar büyük meblağlarla Temsilciler Meclisi ve Kongre üyelerini kandırmaya çalışmakta oldukları Komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Bu anlamda FETÖ'nün çalışmalarına karşı hareket olarak Büyükelçiliğimiz, TASC, SETA ve Yunus Emre Vakfı aktif olarak çalışmaktadır. Özellikle yabancı öğrencileri dil eğitimi başta olmak üzere diğer etkinliklerle Ülkemize çağırarak ve onlara ülkemizi tanıtmaktadırlar. Bu faaliyetlerin tanınırlığımızın artması ve FETÖ ile mücadele anlamında çok önemli olduğu görülmüştür.

Bununla birlikte Türk Miras Organizasyonu (THO) ve diğer kuruluşlarımızın ABD'nin önde gelen kişileri ile ikili görüşmeler vasıtasıyla FETÖ'nün ABD'de oluşturduğu yalan iklimini yıkmaya çalışmakta oldukları görülmüştür.

19 Mart 2018 tarihinde ABD Temsilciler Meclisi üyesi Kuzey Karolina milletvekili Eğitim ve İşgücü Komisyonu Başkanı Virginia FOXX ile Temsilciler Meclisi binasında görüşülmüştür. Görüşmede Komisyon Heyeti, ABD'de ülkemiz aleyhine kulis faaliyeti yürüten FETÖ terör örgütü hakkında ve eğitim adı altında ülkelerde gösterdikleri gizli faaliyetler hakkında bilgilendirme yapmıştır.

Görüşmede, ülkemizde son 15 yılda kadınlar lehine yürütülen çalışmalar hakkında bilgilendirme de yapılmıştır. Virginia FOXX da ABD'de Temsilciler Meclisi üye seçimlerinin 2 yılda bir yapıldığını bu sebeple sürekli sahada çalışmak zorunda olduklarını, kadın milletvekili olarak 435 sandalyenin 83'üne sahip olduklarını belirtmiştir. Ayrıca FOXX, ABD'de kadınlar lehine yürütülen çalışmalar hakkında bilgi vermiştir.

Komisyon Heyeti, Washington temasları sırasında ABD'de yaşayan İsraillilerin finansmanı ile hazırlanan ve Türk diplomatların 1930'lu yıllarda soykırımdan kurtardığı Yahudileri konu alan "DESPERATE HOURS" adlı filmin gösterimine katılmıştır. TASC ile ortaklaşa düzenlenen bu etkinlikte Yahudileri soykırımdan kurtaran Türk diplomatlara "Türk Schindlerler" isminin verildiği ve 1930'lu yıllarda büyükelçilerimizin Yahudileri kurtarmak için canlarını riske attıkları bu film sayesinde görülmüştür. ABD'de yaşayan Yahudiler tarafından takdirle izlenen bu filmin daha büyük kitlelere ulaştırılması ile ilgili görüş birliği oluşmuştur.

Bu filmde, İkinci Dünya Savaşı sırasında görev yapmış olan Türkiye'nin Marsilya Büyükelçisi Necdet KENT ve Rodos Konsolosu Selahattin ÜLKÜMEN'in kahramanca çabaları sayesinde birçok Yahudinin soykırımdan kurtulması konu edinilmiş ve o zamanki diplomatlarımız, büyük tehlikeleri göze alarak çok cesaret isteyen kurtarma operasyonları düzenlemiş ve pek çok Yahudinin hayatını kurtarmışlardır. Türk konsoloslukları, Yahudi sığınmacıların çocuklarına da Türk vatandaşı kimliği vererek onları Nazi kamplarına gönderilmekten kurtarmıştır. Bu kadar duyarlı politika izleyen diplomatlarımız filmin sonunda Yahudiler tarafından ayakta alkışlanmış ve Türkiye'nin bu tavrı takdirle izlenmiştir.

ABD temasları içinde Maryland'de kurulan Diyanet Center of America'da kurulan külliye ziyaret edilmiş burasının ABD'deki tüm Müslümanlar için çok önemli kongre ve dini eğitim merkezi olduğuna şahit olunmuştur.

ABD temaslarındaki son günde Uluslararası Kadın Bürosu Başkanı Kimberly FREEMAN ile görüşülmüş ve bu görüşmede Uluslararası Kadın Bürosunun Washington'da ve New York'ta çalıştığını, kadınların dış politikada seslerini duyurmak için çalıştıklarını, sığınmacı kadınlar ile ilgili olarak geçen hafta Nijerya'da toplantı yaptıklarını, bu toplantıda uluslararası ilişkilerde kadınların daha aktif olabilmesi için kadınlar arasında bir ağın kurulmasının önemli olduğu kararlaştırılmış, yaşlı kadın bürokratlarla genç kadın bürokratların sürekli olarak bir araya getirilmesinin önemi vurgulanmış ve diplomat kadınlar ile STK'ların, akademisyenlerin bu konuda kamuoyu oluşturmak için gösterecekleri çabanın öneminden bahsedilmiştir. Çok farklı alanlarda da çalışmalar yürütebildikleri heyete belirtilmiştir. Bunlar Ortadoğu politikaları, iklim değişikliği, kadın sorunları olarak sayılmıştır.

Üniversiteli Kadınlar Amerikan Birliği Başkan Yardımcısı Gloria BLACKWELL ile KEFEK'in önemli bir gündem maddesi olan kız çocuklarının bilim teknoloji, matematik ve mühendislik faaliyetlerine yönlendirilmesi ile ilgili yürüttükleri başta kamp çalışmaları olmak üzere çeşitli aktivitelerin dinlenmesi fırsatı olmuştur. Bu anlamda Birliğin yürüttüğü bilim kampları ve buraya katılım için gerekli şartlar hakkında bilgi sahibi olunmuş, KEFEK'in başta kız çocukları olmak üzere gençleri bilim, teknoloji, matematik ve mühendislik alanlarına (STEM) yönlendirme projesi ile ilgili bilgi sunulmuştur.

Son olarak, Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi (CAIR) Başkanı Nihad AWAD ile görüşülmüş, burada Amerika'daki Müslümanların birlikte hareket etmesi için CAIR'in ve Ülkemizin kuruluşlarından Diyanet Center'ın önemine bir kez daha vurgu yapılmıştır. CAIR Başkanı, FETÖ'nün ABD'de yürüttüğü lobicilik faaliyetlerini anlatmış ve kendisinin bu konuda yaptığı çalışmalardan bahsetmiştir. ABD'deki Müslüman Birliği Başkanının FETÖ'nün gerçek yüzünü görmesi ve buna yönelik olarak Ülkemizin yanında olması Komisyon heyetini mutlu etmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KOMİSYONUN YÜRÜTTÜĞÜ PROJELER

Türkiye’de Siyasi Liderlik ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi

“Türkiye’de Siyasi Liderlik ve Siyasi Katılımda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” projesi Birleşmiş Milletler Kadın (UN Women), Parlamentolar Arası Birlik (IPU) ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) ortaklığında yürütülen 3 yıllık bir projedir. Proje finansal olarak İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA) tarafından desteklenmektedir ve toplam bütçesi 3,500,000.00 USD’dir.

Proje’de aşağıda belirtilen hususlar üzerine çalışılması planlanmıştır:

- Toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların karar mekanizmalarına katılım hakkını geliştirecek yasal çerçevelerin ve politikaların geliştirilmesi/kanunlaştırılması ve uygulanması;
- Kadınların liderliğinin ve siyasete katılımının toplumsal cinsiyete duyarlı tedbirler ile teşvik edilmesi;
- Toplumsal cinsiyet eşitliği savunucularının kadınların liderliğini ve siyasi katılımını artıracak yasal çerçeveleri ve politikaları etkilemesi.

26’ncı Yasama Dönemi 3’üncü Yasama Yılında Proje kapsamında aşağıdaki faaliyet ve etkinlikler gerçekleştirilmiştir:

- 1-2 Kasım 2017 tarihinde KEFEK’in 8’inci Kuruluş Yıl Dönümü Etkinliği kapsamında “Karar Alma Mekanizmalarında Kadın: Siyasette, Kamuda, Özel Sektörde” konulu uluslararası sempozyum düzenlenmiştir.
- 2-4 Aralık 2017 tarihlerinde Adıyaman ve Gaziantep İllerinde Bölgesel Bilgi ve Deneyim Paylaşımı ve Farkındalık Arttırma Toplantıları düzenlenmiştir. Toplantılar kapsamında “Dünya Engelliler Günü” ile “Geçmişten Bugüne Kadın Siyasetçiler Buluşması” konulu etkinlikler düzenlenmiştir.
- 13 Şubat 2018 tarihli Komisyon toplantısında Proje hakkında Komisyon üyelerine ve Proje Yürütme Kurulu üyelerine bilgi verilmiştir. Toplantıya, Komisyon üyeleri, BM Kadın Birimi temsilcileri, SIDA adına İsveç Büyükelçiliğinden görevliler, PAB temsilcisi ve TBMM Genel Sekreteri katılmıştır.
- 22-25 Şubat 2018 tarihlerinde Sapanca’da, 8-11 Mart 2018 tarihlerinde Kızılcahamam’da TBMM personeline ve Bakanlıklardan ilgili personele Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (TCDB) Eğitimi verilmiştir.
- 14-15 Mayıs 2018 tarihlerinde, Proje kapsamında daha önce gerçekleştirilen eğitim ve pilot analiz çalışmalarının tamamlayıcısı niteliğinde planlanan TCDB

Çalıştay1, Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya, TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatında yer alan birimlerden 55 personel katılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KOMİSYONA YAPILAN BAŞVURULAR

Komisyonu, 26'ncı Yasama Dönemi 3'üncü Yasama Yılında 14 başvuru yapılmıştır. Başvurularda ağırlıklı olarak, cinsel istismar ve saldırı fiillerine ilişkin iddialar ve bu suçlara ilişkin kanuni değişiklik talepleri yer almaktadır.

Söz konusu başvurulara istinaden Komisyon gerekli incelemeleri yapmakta ve yapılan işlemler doğrultusunda başvuru sahibi kişiler bilgilendirilmektedir.

ALTINCI BÖLÜM

KOMİSYONA HAVALE EDİLEN TASARI VE TEKLİFLER

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 5840 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendi uyarınca “Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin kadın erkek eşitliği konusunda T.C. Anayasasına, uluslararası gelişmelere ve yükümlülöklere uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak”la görevlidir.

26'ncı Yasama Dönemi 3'üncü Yasama Yılında Komisyona 2 kanun tasarı ve 28 kanun teklifi havale edilmiştir. Tasarı ve tekliflerin tümünde Komisyon tali olarak belirlenmiştir.

Komisyona havale edilen kanun tasarıları aşağıda gösterilmiştir:

1. 1/889 Esas Numaralı İKÖ Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı: Tasarı ile İslam İşbirliği Teşkilatı çerçevesinde faaliyet gösterecek İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Üye Devletlerinde Kadının İlerlemesi Teşkilatı'nın kurulmasını öngören tüzüğün onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir.

2. 1/935 Esas Numaralı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı: Tasarı ile özet olarak; çocuklara karşı işlenen istismar suçlarına karşı ilave düzenleyici tedbirlerin alınması ve bu suçlara verilen cezaların artırılması, yargılama aşamasında ve sonrasında uygulanacak ilave tedbirler ve hak yoksunluklarının düzenlenmesi ve bu suçlara özgü yeni koşullu salıverilme sürelerinin belirlenmesi, istismara uğrayan çocuklar için kurulmuş olan çocuk izlem merkezlerinin kapsamının genişletilerek buralarda diğer cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağdurlarına da hizmet sunulması, cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağdurlarının ifadesinin Cumhuriyet savcısı nezaretinde uzmanlar aracılığıyla bu merkezlerde alınmasının sağlanarak yargılama aşamasında bir daha ifade alınmasının önüne geçilmesi, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ile müstehcenlik, fuhuş ve uyuşturucu imal ve ticareti suçlarından mahkum olan kişilerin, kamu veya özel sektöre ait çocuk hizmet birimleri, adli görüşme odaları, okul, okul servisi, okul kantini, yurt, kreş, gündüz bakım evi, çocuk kulübü, çocuk parkı, oyun bahçesi, oyun salonu gibi çocukların yoğun olarak bulunduğu yerlerde çalıştırılmaması ve bu kişilerin bu yerleri işletmelerinin yasaklanması ve Devlet memurluğuna alınma şartları arasına çocukların cinsel istismarı suçundan mahkum olmama koşulunun getirilmesi gibi hususlar amaçlanmaktadır.

Komisyona havale edilen kanun teklifleri aşağıda gösterilmiştir:

1. 2/2329 Esas Numaralı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile, idari görevlere ataması yapılacak olan kamu görevlilerinin belli oranda kadın olması amaçlanmaktadır.

2. 2/2282 Esas Numaralı Türk Ceza Kanunu ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan yargılananların zamanaşımı, hükmün açıklanmasının geriye bırakılması, haksız tahrik ve iyi hal indirimi gibi hukuki kolaylıklardan yararlandırılmaması amaçlanmaktadır.

3. 2/2238 Esas Numaralı 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile kadın çalışan istihdam eden işyerlerinde, 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (a) bendine göre çalışanların işveren paylarının yarısı ile (b) bendine göre çalışanların sigorta primlerinin yarısının, beş yıl süreyle Hazine tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi öngörülmektedir.

4. 2/2219 Esas Numaralı 2429 Sayılı Bayram ve Genel Tatiller Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, 8 Mart Kadınlar Gününün resmî tatil yapılması amaçlanmaktadır.

5. 2/2216 Esas Numaralı 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi: Teklif ile, toplumsal cinsiyet eşitliğinin ilköğretim, orta, lise ve dengi okullarda zorunlu ders olarak okutulması amaçlanmaktadır.

6. 2/2209 Esas Numaralı 2429 Sayılı Ulusal bayram ve genel Tatiller Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile, 8 Mart gününün kadın çalışanlar için tatil ilan edilmesi amaçlanmaktadır.

7. 2/2208 Esas Numaralı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile 8 Mart gününün resmi tatil ilan edilmesi öngörülmektedir.

8. 2/2196 Esas Numaralı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile; cinsel saldırı ve çocukların cinsel istismarı suçlarından mahkum olan kişilerin cezalarının hiçbir şekilde açık ceza infaz kurumlarında infaz edilememesi amaçlanmaktadır.

9. 2/2192 Esas Numaralı Türk Ceza Kanunu ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile; cinsel saldırı ve çocuğun cinsel istismarı suçlarında suçluya verilen cezaların artırılması ve sayılı hâllerde ve sayılı kişilere karşı işlenmesi durumlarında cezanın artırılmasını gerektiren suçlarda suçlunun tıbbi tedaviye tabi tutulması ve suçlu hakkında müebbet hapis cezasına hükmolunması, hayvanlara yapılan kötü muamelenin suç olarak Türk Ceza Kanununa dâhil edilmesi ve cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen

suçlardan hüküm giyenlerin koşullu salıverilmeden yararlanmasının engellenmesi amaçlanmaktadır.

10. 2/2179 Esas Numaralı Ruh Sağlığı Kanunu Teklifi: Teklif ile, toplum ve bireyin ruh sağlığının korunmasına yönelik tedbirlerin alınması ve hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

11. 2/2118 Esas Numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi: Teklif ile işverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşinin sigortalı sayılması ve 3308 sayılı Kanun kapsamında çıraklık yapanlar ile meslek liselerindeki eğitim-öğretimleri ya da yükseköğrenimleri sırasında staj yapanların çıraklık ve staj sürelerini borçlanabilmesi öngörülmektedir.

12. 2/2084 Esas Numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile sigortalı olarak kaydı bulunmakla birlikte sürekli olarak prim ödeme imkânı olmayan evli kadınların emekli olabilmesi için borçlanabilmesi öngörülmektedir.

13. 2/2081 Esas Numaralı 31/05/2006 Tarih ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, doğum zamanında sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın kadınlara doğum borçlanması hakkının tanınması amaçlanmaktadır.

14. 2/2059 Esas Numaralı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile kadına karşı şiddetin ve kadın cinayetlerinin önlenmesi için Türk Ceza Kanununda çeşitli değişiklikler yapılarak nefret saiki suçunun tanımlanması, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda haksız tahrik indiriminin uygulanmaması ve kadına karşı cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle işlenen suçların vücut dokunulmazlığına karşı işlenen suçlar kapsamına alınması öngörülmektedir.

15. 2/1999 Esas Numaralı 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu ile 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile siyasi partilerin; milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından adayların tespitini ve belediye meclisi üyelikleri ile il genel meclisi üyelikleri asıl ve yedek aday listelerini, her iki cinsiyetin en az üçte biri oranında temsilini sağlayacak şekilde belirlemesi öngörülmektedir.

16. 2/1991 Esas Numaralı 442 Sayılı Köy Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, köy ihtiyar meclisi üyelerinin yüzde otuz üç oranında kadınlardan seçilmesi amaçlanmaktadır.

17. 2/1989 Esas Numaralı 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi: Teklif ile, kadınların siyasete katılımının artırılması amacıyla bazı seçimlerde kadın kotası getirilmesi öngörülmektedir.

18. 2/1983 Esas Numaralı 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile siyasi parti teşkilatlarını oluşturan

üyelerin ve siyasi parti kuruluşuna katılanların %33'ünün kadınlardan oluşturulması öngörülmektedir.

19. 2/1982 Esas Numaralı 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, il özel idaresinin karar, yürütme ve denetim organlarında üçte bir oranında kadın temsiline zorunlu kılınması amaçlanmaktadır.

20. 2/1980 Esas Numaralı 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile; büyükşehir belediyelerindeki büyükşehir belediye meclislerinin üyelerinin otuz üçünün, ihtisas komisyonları üyelerinin yüzde otuz üçünün ve büyükşehir belediye encümeni üyelerinin en az üçünün kadınlardan oluşması öngörülmektedir.

21. 2/1979 Esas Numaralı 5393 Sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, belediye meclisi ve belediye encümeni üye seçimlerinde kadın kotası uygulanması öngörülmektedir.

22. 2/1978 Esas Numaralı 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile, kadınların siyasal katılımının artırılması amaçlanmaktadır.

23. 2/1957 Esas Numaralı Devlet Memurları Kanunu ile İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, doğum yapan memur veya işçi kadınların doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra ise yirmi dört hafta süreyle ücretli izinli sayılmaları amaçlanmaktadır.

24. 2/1956 Esas Numaralı 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile, il özel idaresini oluşturan il genel meclisi, il encümeni ve diğer organların üyelerinin yarısının kadınlardan seçilmesi amaçlanmaktadır (GERİ ALINDI).

25. 2/1955 Esas Numaralı 5393 Sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile kadınların siyasi hayata aktif olarak katılımını sağlamak üzere; belediye meclisi, başkanlık divanı, belediye ihtisas komisyonları üyelerinin yarısının kadınlardan oluşturulması ve belediye encümenine seçilecek üyelere en az iki kişinin kadın olması öngörülmektedir (GERİ ALINDI).

26. 2/1954 Esas Numaralı 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi: Teklif ile; büyükşehir belediye meclisi ile bu meclisin kuracağı ihtisas komisyonlarının üyelerinden yarısının ve büyükşehir belediye encümeninin en az üç üyesinin kadın vatandaşlar arasından seçilmesi amaçlanmaktadır (GERİ ALINDI).

27. 2/1933 Esas Numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi: Teklif ile, doğum yapanların sigortalılık ile ilgili borçlanma olanaklarının genişletilmesi, bu kapsamda doğum öncesi ve sırasında sigortalı olmayanların da borçlanmalarına olanak tanınması amaçlanmaktadır.

28. 2/1935 Esas Numaralı 5393 Sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi: Teklif ile Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'in üzerinde olan belediyeler için kadınlara ve çocuklara yönelik konukevi açmanın zorunlu olması, diğer belediyelerin de nüfus yoğunluğuna göre ihtiyacı karşılamak için kadın ve çocuklara yönelik sığınma evi açmakla yükümlü olması ve kadın ve çocuk sığınma evi açma konusunda görevini ihmal eden sorumlular hakkında Türk Ceza Kanununun 257'nci maddesindeki hükmün uygulanması öngörülmektedir.

26'ncı Yasama Dönemi 3'üncü Yasama Yılında Komisyon; 1/889 esas numaralı İKÖ Kadının İlerlemesi Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve 1/935 esas numaralı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nı görüşerek raporlarını esas komisyonlara sunmuştur.